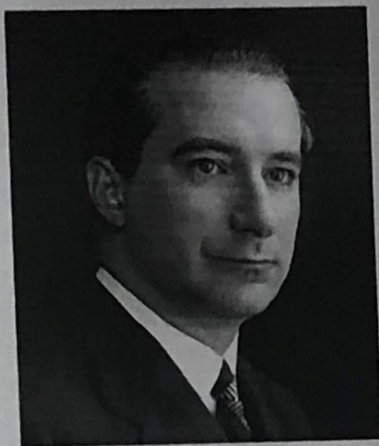

Pere Domingo i Sanjuán

(Tarragona, 1886 - Barcelona, 1979)

El doctor Josep Alsina i Bofill el va definir com «investigador sanitari, erudit i assagista» en la sessió necrològica que se li va dedicar a l'Institut d'Estudis Catalans. Però també com algú amb una «gran categoria científica i humana, i un cordial, entranable afecte per la seva bondat que mai no dequeia.» Pere Domingo va aconseguir èxits científics, però també va deixar una empremta humana en aquells que el van conèixer. Repassem alguns dels moments més rellevants de la seva vida, que ens apropen a aquestes dues facetes de l'eminent científic català.

De mare catalana i pare granadí —tinent de la Guàrdia Civil—, Pere Domingo va néixer el 1886 en el si d'aquest matrimoni que va tenir tretze fills, set dels quals van morir en néixer. L'últim part es va emportar també la mare de Domingo, deixant un pare amb pocs recursos econòmics al capdavant d'una família nombrosa. Traslladats de Tarragona a Agramunt, i després a Tortosa, quan els fills grans van acabar el magisteri van muntar una escola al poble veí de Roquetes. Allà el petit Domingo va començar el batxillerat, que va acabar a Terol, on va ser destinat el seu pare. Finalment, el 1913 va tornar a Barcelona per entrar a la Universitat, i deixà de banda la carrera de música i pintura incipient que havia iniciat a Terol.

L'entusiasme científic a la Universitat va arribar de la mà d'un dels seus professors: August Pi i Sunyer (OMNIS CELLULA, núm. 14). Va treballar amb força en diversos articles sobre embriologia que li van permetre ingressar a la Societat Catalana de Biologia. En aquesta entitat, a la qual va ser fidel tota la vida, va conèixer els treballs de Ramon Turró (OMNIS CELLULA, núm. 22) al Laboratori Municipal,

on va entrar a treballar. Va simultanejar aquesta tasca amb la medicina, fent substitucions de metges rurals i de la ciutat, per poder estalviar i anar a Madrid a doctorar-se (1920). Aquell mateix any es va casar amb Raquel Grau, col·laboradora seva al Laboratori d'Obstetrícia, que moriria poc temps després, mentre Domingo estava immers en la lluita per combatre el paludisme que assetjava el delta del Llobregat. Com ell mateix diria: «Solter, casat, vidu amb una filla de dos anys, pensava i parlava com un home madur. "Ets un vell de 26 anys" (em digué Turró). Era veritat. Durant tot aquest temps, però, continuava al Laboratori Municipal, col·laborant estretament amb el mestre Turró, tant en la recerca com en els cursos de bacteriologia que allà s'impartien.» Entre les diverses investigacions que va portar a terme, cal destacar la relacionada amb la vacuna de la tuberculosi (BCG). Per recomanació de Turró, el doctor Lluís Sayé havia portat la vacuna de l'Institut Pasteur, de París, i Domingo s'havia d'encarregar de treballar-hi braç a braç per fer les comprovacions pertinents. Aquesta llarga col·laboració es transformaria en més de quaranta treballs publicats, conferències i articles de divulgació.

A la dècada dels anys trenta, va ser nomenat catedràtic de Microbiologia de la Universitat Autònoma de Barcelona —on havia estat professor adjunt d'higiene (1926) i professor agregat (1933)—, cap dels Serveis Intercomarcals de Sanitat de la Generalitat (1932) i director del Laboratori Municipal d'Higiene (1935), i va ingressar a la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona (1932). La imparable carrera de Domingo, però, es va veure enterbolida per la mort de la seva filla, de només dotze anys i, més tard, per l'esclat de la Guerra Civil. Es va exiliar a Cuba, on va dirigir la secció de febre tifoide al Laboratori Nacional. Durant el seu exili, també va ser professor de microbiologia a l'Institut Finlay, creador de l'Institut Nacional de BCG, va ser designat expert de la Comissió de la Tuberculosi de l'OMS i membre del Comitè de la BCG de la Unió Internacional contra la Tuberculosi. El 1959, la revolució castrista va fer que abandonés Cuba i el 1964 va tornar a Catalunya.

De nou a terres catalanes, va treballar de valent per al ressorgiment de les institucions científiques i va ocupar diversos càrrecs, entre ells, va ser president per segona vegada de la Societat Catalana de Biologia (1967-1969), president de l'Institut d'Estudis Catalans (1970-1974) i també de la Reial Acadèmia de Medicina fins a la seva mort, el 1979. I

Per saber-ne més

SUBIRA I ROCAMORA, M. (1998). *Pere Domingo, semblança biogràfica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, Secció de Ciències Biològiques.